

РЕШЕНИЕ

№ 26976

гр. София, 03.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 71 състав, в публично заседание на 01.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Слава Гьошева

при участието на секретаря Ася Лекова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **682** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 и следващите на Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ). Делото е образувано по искова молба К. Д. И., ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] и допълнителна молба от 16.02.2026г., с които са предявени обективно съединени осъдителни искове против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с правно основание чл. 284, ал. 1 вр. чл. 3, ал. 2 вр. ал.1 ЗИНЗС за обезщетение за претърпени неимуществени вреди от бездействието на ответника да осигури подходящи условия за провеждане на престой на открито в затвора – П. в размер на 20 000 евро за периода от 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г. и за претърпени неимуществени вреди във връзка с изтърпяването на наложено му дисциплинарно наказание със Заповед № Л-399/31.03.2020 г. на ЗА Началника на Затвора- П. доколкото същото е препятствало промяна на режима при който е изтърпявал наказанието си в по-лек в размер на 21 999 евро за същия период, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата.

С исковата молба се поддържат твърдения, че в нарушение на чл.3 ал.1 и ал.2 условията на изтърпяване на наказанието му не са били съобразени с осигуряване на подходящи условия за престой на открито при лошо време на лишен от свобода, респ. наложеното дисциплинарно наказание със Заповедта от 31.03.2020 г. е препятствало замяна на лишения от свобода режим в по-лек от специален в строг за периода от 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г. на престоя на ищеца в затвора П..

Навеждат се доводи, че поставянето му в неблагоприятни условия на изтърпяване на наказанието

по своето естество и интензитет представлявали нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. В резултат на тези условия ищецът твърди, че е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в психически и емоционални страдания, състояние на напрегнатост, тревожност, нервност, притеснение и безпокойство, усещане за безсилие и несигурност, главоболие и безсъние и депресивни състояния, психо- емоционален стрес, чувство за несправедливост, безнадеждност и загуба на вяра в правосъдието, безпомощност и непрекъснат страх за правата му на български гражданин, включително правата му на чест и достойнство пред всички останали. Ищецът обвързва твърдените вреди с действия и бездействия на затворническата администрация, като поддържа, че те са осъществени в нарушение на задълженията на администрацията по ЗИНЗС и са довели до накърняване на основните му права като лишен от свобода.

В съдебно заседание ищецът не се явява, представлява се от адв. И., която поддържа исковата претенция, обективизирана в исковата молба. Възражава срещу разносните претендиращи от ГДИН, като сочи наличието на богата съдебна практика по въпроса, относно недвижимостта им в ЗИНЗС като специален закон.

По делото на 27.03.2026г. е постъпил писмен отговор на исковата молба, с която ответникът оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан, поради липса на материално-правните предпоставки за основателност на иска, поради неустановяването на неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на затворническата администрация, за което да се ангажира нейната отговорност, както и поради недоказаност на твърдените неимуществени вреди и респективно причинно-следствената връзка между тях. Претендира отхвърляне на исковата претенция и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

СГП участва в производството по делото с представител прокурор К., който изразява становище по същество на иска. Счита предявения иск за неоснователен и недоказан.

Административен Съд С. - град, I отделение, 71 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Исковата претенция е с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС и касае претърпени неимуществени вреди от бездействия на органи по изпълнение на наказанията, твърдени като неизпълнение на задължението на държавата, чрез администрацията на ответника за предоставяне на подходящи условия за провеждане на престой на открито в затвора – П., чрез неосигуряване на навес, който да предпазва лишените от свобода при лоши метеорологични условия, респ. в резултат на наложено му дисциплинарно наказание „писмено предупреждение“ е препятствало замяна на режима на лишения от свобода в по- лек.

Няма спор по делото, че ищецът в исковия период от 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г. включително е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора П., настанен в първо отделение на затвора. В периода 2019- 2020 г. по време на ремонтни дейности, извършвани в затвора- П. са изградени навеси на местата за престой на открито. Така справка, изготвена от началника на затвора на л.38 от делото.

По делото е представена молба от ищеца до Началника на затвора с дата 22.10.2019г. с направено в молбата искане за изготвяне на график за престой на открито, с който лишените от свобода да имат възможност да ползват- тренират с щанги и фитнес гладиатора, с които да могат да се ползват уредите, като е дадено предложение това да се случва през ден. С молба от 22.12.2019 г. ищецът е обективизирал искане да му бъде разрешено да пазарува всеки ден от лавката и да селожи телефонен апарат на мястото за престой на открито. На 19.03.2020 г. е депозирана жалба срещу удържане на изпратени му от родителите му 60 лева. С жалба от 20.03.2020 г. ищецът се е

оплакал, че е лишен от марки и пликове. С молба от 25.03.2020 г. за снабдяването му с входящ номер на жалбата му във връзка „запорирани пари от записи“.

По делото са събрани и гласни доказателства, чрез разпит на свидетеля Х. А. Х., проведен в открито съдебно заседание на 01.06.2026 г., чрез видеоконферентна връзка със Затвора – В. и свидетеля Н. А., чрез видеоконферентна връзка със Затвора – П..

Свидетелят Х. заявява, че познава лично ищеца И. от може би 10-15 години от срещи в затвора-С., като в затвора – П. го е виждал само веднъж. Били са в съседни килии в затвора – В., където бил доведен през 2021 г. Свидетелят твърди, че разговаряли ежедневно и ежедневно имали поводи да се виждат. Сочи, че И. му споделил чрез през 2020 г. бил наказан затова, че пожелал да се прибере от престоя на открито, тъй като в Затвора – П. метеорологичните условия са били лоши и там е нямало навес къде да се скрие. Поддържа, че всяко едно наказание влияе негативно върху самия краен статус на лишения от свобода, тъй като основното правило в местата за лишаване от свобода е лишеният от свобода да няма наказание, а има ли наказание това влияе отрицателно върху неговия краен статус. Инспектор социална дейност е обяснявал на И., че има наложено наказание от Затвора – П., понеже се е прибрал от престой на открито по собствено желание и поради това не му се заменя режима. Свидетелят споделя, че ищецът спрял да се храни.

Свидетелят А. заявява, че познава лично ищеца К. И. от Затвора - С. от 2014 г., като първоначално изтърпявал наказание в Затвора – С., от там го преместили в Затвора – Б. дол. Сочи, че в средата на 2019 г. го довели в Затвора - П. и го настанили в зона с повишена сигурност и охрана при него, където той изтърпявал наказанието си. Споделя, че са изтърпявали наказание лишаване от свобода в Затвора – П. в една и съща зона с повишена сигурност и охрана. Разказва, че за периода от 2019 г. до 2020 г. нямам спомен имало ли е навес в карето за престой на открито, но в периода когато И. е дошъл, в целия затвор се правел ремонт. Свидетелят посочва, че И. имал много наложени наказания и не може да си спомни за конкретно наказание, свързано с престой на открито, респ. с прибиране от престоя на открито по-рано от регламентираното време.

Изложената фактическа обстановка обусловя следните правни изводи:

Исковата претенция е процесуално допустима, а по същество неоснователна, поради следните съображения.

Съгласно чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", която е юридическо лице към министъра на правосъдието, като затворите са нейни териториални служби. В този смисъл пасивно материално и процесуално легитимирана страна по предявения иск е Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – С..

Предявеният иск е с правно основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, с който се търси обезщетение за неимуществени вреди от твърдени незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на Затвора – П. при изпълнение на наказанието "лишаване от свобода". Дейността по фактическото изпълнение на наказанието обхваща не само физическото изтърпяване на санкцията, но и осигуряването на условията за упражняване на правата на лишения от свобода, поради което същата има административен характер и подлежи на съдебен контрол по реда на АПК и специалния закон.

Предпоставка, за да бъде уважен иск с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, е кумулативно да са налице: нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, произтичащо от действия или бездействия на специализираните органи по изпълнение на наказанията; настъпили неимуществени вреди; както и пряка причинно-следствена връзка между нарушението и вредите. Съгласно чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС при установено нарушение на чл. 3 от закона настъпването на неимуществени вреди се

предполага до доказване на противното, като доказателствената тежест за опровергаване на тази презумпция лежи върху ответника.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС лишените от свобода не могат да бъдат подлагани на изтезания, жестоко, нечовешко ии унизително отношение, като съгласно ал. 2 за нарушение се приема и поставянето им в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието, включително липса на достатъчни условия за двигателна активност, продължителна изолация, както и други обстоятелства, които накърняват човешкото достойнство. Преценката за наличие на такова нарушение следва да се извършва с оглед конкретните условия, тяхната продължителност, интензитет и кумулативен ефект върху личността на лишения от свобода.

Разпоредбата на чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС предвижда, че лишените от свобода имат право на престой на открито не по-малко от един час дневно, като организацията на този престой се осъществява съобразно режима, степента на сигурност и конкретните условия в съответното място за лишаване от свобода.

Съгласно чл. 71 от Правилника за прилагане на ЗИНЗС престоят на открито се провежда на специално определени места под надзора на служители, като за лишените от свобода, настанени в зони за засилен надзор и охрана, същият се организира отделно от останалите, с оглед изискванията за сигурност. Разпоредбата на чл. 71, ал. 2 от ППЗИНЗС предвижда, че престоят се осъществява на специално определени места в затвора, като по възможност същите осигуряват защита при неблагоприятни атмосферни условия. Времевата рамка мин. 1 час, както и при подsigуряването при неблагоприятни условия –сочат без съмнение, че се касае за право на л. с. респ. за задължение на ответника. От това право л. с. може да се откаже по някакви съображения – неразположение или нежелание и този отказ трябва да е обективиран.

Съдът приема за безспорно, че ищецът се е отказал да ползва престоя на открито. Така обяснение 36- гръб. В случая не се доказва, че с действия или бездействия на служители на затворническата администрация по повод правото му на престой навън, съгласно разпоредбата на чл. чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС са наложени ограничения на ищеца от които същият е претърпял вреди. От свидетелските показания става ясно, че св. Х. изтърпява наказанието си лишаване от свобода в затвора- В., респ. не е възприел лично наличието или липсата на навес в карето за престой за открито. От друга страна свидетелят А., който пък изтърпява наказание в затвора в П. споделя, че в периода 2019 г. – 2020 г. в затвора се е правел ремонт и навес е бил изграден. Освен това св. Х. потвърждава, че И. сам е пожелал да се прибере от престоя на открито, в който смисъл са и дадените от последния обяснения във връзка с налагането му на дисциплинарно наказание „писмено предупреждение“ със Заповед № Л-399/31.03.2020 г. на л. 36 от делото. Не се доказва по делото и че в резултат на издадената заповед от началника на затвора- П., режимът при който ищецът е изтърпявал наказанието си, не е могъл да бъде изменен в по- лек. Искания за промяна режима не са ангажирани от ищеца. Съдът не кредитира показанията на св. Х. в частта, в която принципно споделя, че наличието на наказание на лишен от свобода, препятства промяна на режима. По отношение на твърденията на ищеца, че многократно е отправял молби да администрацията, които са останали неудовлетворени, видно от посочените по-горе в решението молби, предоставени от ответника, ищецът не е обективирал искания за изграждане на навес в карето за престой на открито. Посочените молби касаят други искания.

В този смисъл съдът приема, че в конкретния случай са недоказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл. 284-285, вр. чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС. От установените по делото факти настоящият съдебен състав приема, че не се доказва пълна липса на условия за престой на открито, който да води до извод за несъществуващи възможности и условия за провеждане на престой на открито въпреки лоши метеорологични условия от страна

на ищеца по време на изтърпяването от него на наложеното му наказание лишаване от свобода в затвора – П.. Презумцията относно неимуществените вреди се прилага само в случай, че се установи нарушение от страна на администрацията, изразяващо се на плоскостта на случая- неизграждане на навес, каквото нарушение, по изложените съображения, в процесния случай липсва. Недоказано останало по делото и твърдението, че наличието на наказание, наложено на ищеца със Заповед № Л-399/31.03.2020 г. е пречило промяна на режима му на изтърпяване на наложеното наказание.

Следва да се отбележи и предвид нормата на чл. 71 ал.1 от ППЗИНЗС, че задължението възложено на администрацията по организация и създаването на условия за престой на открито зависят и от режима на изтърпяване на наказанието и материалните възможности на мястото за лишаване от свобода при спазване на общите критерий на чл. 3 от ЗИНЗС, като не всяко изпълнение в пълен обем на изискванията на подзаконовата уредба може да се приравни на нечовешко или унижително третиране, още по-вече пък от него да настъпят последствията охарактеризирани с претендираните неимуществени вреди. Нарушение в така степен от страна на администрацията на Затвора – П. категорично не се установи, още по-вече същото да може да се категоризира в степен, която като доведе да състояние на напрегнатост, тревожност, нервност, притеснение и безпокойство.

Не се установява и пряка причинна връзка между така описаните обективни ограничения и твърдените от ищеца тежки физически и психически последици в степен, която да налага извод за нарушение на чл. 3 ЗИНЗС. Посочените от ищеца оплаквания относно претърпяно усещане за безсилие и несигурност, психоемоционален стрес, чувство за несправедливост, безнадеждност и загуба на вяра в правосъдието, не са подкрепени по делото с такъв доказателствен материал, който да позволи да се приеме, че са пряка и непосредствена последица именно от конкретните условия за престой в Затвора – П. през процесния период.

Следва също да се подчертае, че предметът на настоящия спор не е нарушение на конкретно процесуално право на защита в рамките на отделно съдебно или административно производство, нито отказ от правна помощ или достъп до съд, за да са възникнали твърдение от ищеца неимуществени вреди изразяващи се в чувство за несправедливост, безнадеждност и загуба на вяра в правосъдието, безпомощност и непрекъснат страх за правата му на български гражданин, включително правата му на чест и достойнство.

Поради изложеното съдът приема, че исковата претенция на ищеца – за липса на условия за престой на открито и пречене на промяна на режима му в по-лек с оглед наложеното дисциплинарно производство е неоснователна, тъй като по делото не е доказано администрацията на Затвора – П., чрез действия или бездействия да е поставила ищеца в такива неблагоприятни условия, които по своя характер, продължителност и интензитет да съставляват нечовешко или унижително третиране по смисъла на чл. 3 ЗИНЗС, нито пряка причинно-следствена връзка с твърдените неимуществени вреди, поради което исковата претенция за присъждане на обезщетение в общ размер на 41999 евро за исковия период от 27.09.2019 г. до 17.05.2021 г., следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

С оглед неоснователността на главния иск, неоснователна, предвид акцесорния ѝ характер, е и претенцията за лихва.

При този изход на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско

възнаграждение. Ответникът няма право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, тъй като нормата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, не ги предвижда. Правилата на исковото производство по ЗИНЗС са специални спрямо общите такива по чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК, поради което последните са неприложими. По изложените доводи на ответника, не следва да се присъждат разноски.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.284 и сл. от ЗИНЗС, Административен съд София-град, Първо отделение, 71 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявените обективно съединени осъдителни иски от К. Д. И., ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] и допълнителна молба от 16.02.2026г. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с правно основание чл. 284, ал. 1 вр. чл. 3, ал. 2 вр. ал.1 ЗИНЗС за обезщетение за претърпени неимуществени вреди от бездействието на ответника да осигури подходящи условия за провеждане на престой на открито в затвора – П. в размер на 20 000 евро за периода от 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г. и за претърпени неимуществени вреди във връзка с изтърпяването на наложено му дисциплинарно наказание със Заповед № Л-399/31.03.2020 г. на ЗА Началника на Затвора- П., доколкото същото е пречатвало промяна на режима при който е изтърпявал наказанието си в по-лек в размер на 21 999 евро за същия период, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата, като неоснователни.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред тричленен състав на Административен съд София град, съгласно разпоредбата на чл.285,ал.2 от ЗИНЗС.

Препис от решението да се изпрати на страните по делото и на СГП.

СЪДИЯ: